

DISLEKSIJA

Disleksija je specifična motnja branja in pisanja. Je notranje (nevrofiziološko) pogojena motnja, ki vpliva na učni proces branja in/ali pravopisa ter pravilnega pisanja. Gre za motenost procesov, ki predelujejo jezikovne informacije in s tem težave pri prepoznavanju

posameznih glasov, kar je pogoj za razumevanje prebranega. Disleksijo spremljajo tudi težave na področju hitrosti predelovanja informacij, kratkoročnega spomina, pravilnega zaporedja, slušne in/ali vidne zaznave, ustnega izražanja in motoričnih spretnosti.

Otroci z disleksijo kažejo naslednje značilnosti:

- o govorni razvoj – zamenjevanje podobnih glasov, težave s povezovanjem glasov v besede, slaba izgovorjava, slabo zavedanje rime, slabe slovnične strukture, težave pri poimenovanju stvari;
- o motorični razvoj – težave s koordinacijo, težave z opravi (npr, zavezovanje vezalk, oblačenje), spotikanje, pogosto padanje, nerodnost;
- o črkovanje – težko pomni pravila črkovanja, pogoste fonološke napake (npr. zamenjuje k-g, t-d, b-d, s-z...), črke niso v pravilnem zaporedju, težave s končnicami (npr. u namesto l), spuščanje in zamenjevanje samoglasnikov, težave pri besedah z dvojnimi soglasniki (npr. oddaja, priimek);
- o branje – težave pri prepoznavanju glasov v besedah, težave s pravilnim zaporedjem glasov v besedah, težave z izgovorjavo posameznih glasov v besedi in tudi pogostih večzložnih besed, zamenjevanje besed med glasnim branjem (otrok prebere »metla« namesto »omelo«), težko pomni rime in zaporedja rim, obračanje, izpuščanje ali dodajanje črk, težave s prepoznavanjem besed, branje je zatikajoče, neritmično, počasno, otrok ima odpor do branja, bralno razumevanje besedila je pogosto boljše kot branje posamezne besede;
- o pisanje – neobičajen prijem pisala, neobičajen položaj pri sedenju, počasno in težavno pisanje, odpor do pisanja, nedosledna raba velikih in malih začetnic;
- o spomin – slab kratkoročni spomin (težko pomnijo sezname podatkov), slab dolgoročni spomin, ki je posledica slabe pozornosti in slabih organizacijskih sposobnosti;
- o organizacija – slabo organiziranje učenja, načrtovanje urnikov, organiziranje pripomočkov in stvari, ki so potrebni za učenje.

Kako pomagati?

- Vaditi črkovanje, branje in pisanje vsak dan,
- ne pretiravamo s količino branja in pisanja, pri izboru in količini naj sodeluje tudi otrok (s tem bo bolj motiviran),
- izberimo besedila in knjige, ki so napisane na, otrokom z disleksijo, prijazen način (črke med 14 in 18 pt, čitljiva pisava npr. Arial, pastelno obarvan papir brez leska, vrstice s 60-timi do 70-timi znaki, s presledki med odstavki, 2-kratni razmik med vrsticami, levo poravnane vrstice),
- v knjigah naj prevladuje dvogovor, da se otrok lažje vživi,
- bere naj kratke in enostavne stavke, jezikovno preprostejše vsebine,
- naj uporablja bralna ravnilca,
- na družinskih izletih, med nakupovanjem, med ogledom razstave... utrjujmo hitrost predelovanja podatkov, spomin, organizacijo,

- igrājmo se besedne in slikovne igre,
- izvājamō vāje za prepoznavanje in razvoj glasov...